

Kis- és középvállalkozások

Ügyvezetés I. és II.

1

Költségkalkuláció

2

Kalkuláció fogalma

- Gazdaságossági számítás
- Jövedelmezőség meghatározása
- **Önköltség** meghatározása

- Kalkuláció csoportosítása
 - **Egység** szerinti
 - **Időpont** szerinti
 - **Módszer** szerinti

3

Egység szerinti csoportosítás

- Az költségszámítás **tárgyát** jelenti
- Az egység lehet
 - Termék/szolgáltatás mennyiség
 - Egyedileg előállított
 - Sorozatban előállított
 - Technológiai fázis

4

Időpont szerinti csoportosítás

- A termék/szolgáltatás előállításának fázisa alapján
- A kalkuláció lehet
 - **Elő**kalkuláció (tervezés)
 - **Közbenső** kalkuláció (pontosítás, korrekció)
 - **Utó**kalkuláció (ténymegállapítás)

5

Előkalkuláció

- Műszaki / gazdasági tevékenység
- Előírások alapján végezzük (műszaki, technológiai)
- Felhasználható élő- és holt munka értéke
 - Mennyiségek meghatározása
 - Egységárak, díjak, bérek
- Eredménye egy **tervezett** érték
- Minden új termék esetén kötelező elvégezni

6

Közbenső kalkuláció

- A gyártási folyamat alatt készül
- Alapját a keletkező bizonylatok képezik
- Tervadatok ellenőrzését biztosítja
- Célja
 - Tájékoztatás a folyamat alakulásáról
 - Operatív beavatkozások lehetőségének biztosítása
 - Ellenőrzési lehetőség biztosítása
- Feladat végrehajtásának pontosítása

7

Utókalkuláció

- Tényleges költségek meghatározása
- Lehetőséget ad
 - Megtakarítások feltárására
 - Szervezési / végrehajtási hibák feltárására
 - Többletköltségek kimutatására

8

Kalkuláció során biztosítandók

- Azonos költségszerkezet felállítása (kalkulációs séma)
- A tétek tartalmi azonossága
- Költségek felosztási módjának azonossága
- A felosztott költségek vetítési alap azonossága
- Szervezet változatlan tagolása (változatlanlanság)

9

Önköltség szerkezete (kalkulációs séma)

- (01) Közvetlen **anyag** költség
- (02) Közvetlen **bér** költség
- (03) **Egyéb** közvetlen költségek
 - Gyártási külön költségek
 - Bér jellegű költségek és közterhek
 - Értékesítési külön költség
- (04) **Közvetlen költségek összesen** [01+02+03]

10

Önköltség szerkezete – II.

- (05) **Üzemi általános** költségek
- (06) **Szűkített önköltség** [4+5]
- (07) Gyáregységi általános költségek
- (08) Vállalati általános költségek
- (09) Elszámolási különbözetek
- (10) **Gyártási önköltség** [06+07+08+09]
- (11) Műszaki fejlesztési költséghányad
- (12) Garanciális javítási költséghányad
- (13) **Teljes önköltség** [10+11+12+13]

11

Kalkulációs módszerek

- Az alkalmazott módszer függ a vállalkozások
 - Szervezési hatékonyságától (karakterisztika)
 - Szervezeti struktúrájától (statikus / dinamikus)
 - Információs rendszerétől
- Általános módszerek
 - Egyszerű felosztó
 - Egyenértékszámú felosztó
 - Pótlékoló
 - Normatív
 - Vegyes

12

Egyszerű- és egyenértékszamos

- Házi feladatként kidolgozandó
- Lásd diasorozat vége

13

Pótlékoló kalkuláció

- Legleterjedtebb módszer az iparban
- Széles termékválaszték és
- Több üzemben, eltérő technológiák esetén
- A közvetlen költségek megállapítása nehézkes
- A költségek jelentős hányada közvetve képezhető
- Elszámolás módszere
 - Közvetlenül elszámolható költségek
 - Közvetve elszámolható költségek

14

Pótlékoló kalkuláció – II.

- Utóbbi felosztását jelenti a módszer
- Módszer fontos lépései
 - Vetítési alap kiválasztása (**fontos döntés**)
 - Anyagigényes termék esetén a közvetlen anyagköltség
 - Munkaigényes termék esetén a közvetlen bérköltség
 - Pótlékkulcs meghatározása (költségelem/alap)
 - Költségek szétosztása

15

Normatív kalkuláció

- Célja a gazdaságosság maximális érvényesülése
- Nem globális szinten vizsgál
- Termékegységet / folyamatletemet vizsgál
- Eredménye az önköltség hatékony csökkenése
- Terv / eltérés vizsgálatot jelent (eltéréselemzés)
- „Kivételek” alapján vezetés elve
- Matematikai / statisztikai módszereket alkalmaz
- Sávós rendszerű működési modellt jelent

16

Normatív kalkuláció – II.

- Valamennyi vezetési szinten alkalmazott
 - Operatív döntést nem igénylő sáv
 - Operatív döntést igénylő sáv
 - Stratégia döntést igénylő sáv (felső vezetés)
- Nagysorozat és tömeggyártás esetén alkalmazott
- Alkalmazás feltételei
 - Közvetlen anyag- és bémormák megléte
 - A gyártás-előkészítés ez alapján utalványoz
 - Normaeltérések felelőse megállapítható legyen

17

Normatív kalkuláció – III.

- Elszámolás alapja
 - Norma szerinti költségek
 - Normától eltérő költségek
 - Utóbbi költségek kiemelt figyelése / elemzése

Norma szerinti önköltség (előkalkuláció)
+/- Normaváltozások értéke
+/- Normaeltérések (nyilvántartás szerint)
= **Tényleges önköltség**

18

Házi feladat

- Kalkulációs módszerek részletes bemutatása
- 5.2.4 fejezet alapján
- Megszokott vázlatos formában
- **Egyszerű- és egyenértékszám**os felosztó esetek
- Maximum egy A4-es oldal

19
